№ 217.
D. 11. Września.
SOBOTA.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Sławne zwycięztwo odniesione nad Turkami przez Chodkiewicza 1621.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE

Dyrekcja Jeneralna Loterji podała do publicznej wiadomości iż za zezwoleniem Rządu wystawione są na sprzedaż przez *Loterją Liczbową* na *amba* różne *Precjoza*. Loterja ta odbędzie się wspólnie z ciągnieniem 589 Loterji Liczbowej w dniu 13 Grudnia r. b. przypadaiącem. Bilet kosztuie złp: 2 i gr: 20. Obszerniejszy opis znajduie się w obwieszczeniu tejże Loterji pod dniem 1 m. i r. b. drukiem wydanym. —

Onegdaj tu w *Warszawie* Żona Furmana powiła w iednym dniu *Troie Dziatek*, a co iest osobliwszem zdarzeniem, że tegoż dnia tyle była zdrowa iż mogła się przechodzić po izbie, lecz później nieco zasłabła. z Trojga nowo narodzonych, tylko iedno zostaie przy życiu.

Do składu Muzycznego *Fr: Klukowskiego*, odebrano znaczny Transport nowych Nót Muzycznych, skomponowanych przez *Humla*, *Riesa*, *Kalkbrennera*, *Klengla*, *Payera*, *Czernego*, *Kramera*, *Moschelesa*; na Pjano Forte tudzież na inne instrumenta przez *Spohra*, *Romberga*, *Hummla*, *Feska*, *Maurera etc:*

Podpisany zajmuie się w *Warszawie* wystawieniem Machin do robienia *Pończoch* różnego gatunku, nietylko niciancych, bawełnianych, ale nawet iedwabnych. Takowe Machiny ułatwiaiące robotę, chce dla Kraiu tutejszego pomnożyć, nie celem zysków, lecz wchęci uzyskania względów. Każdemu chcącemu takowych Machin używać i nauczyć się roboty, podejmuie się gorliwie usłużyć za pomierną cenę. Fabryka Machin rzeczonych iest przy ulicy Pawiej N. 2352, u JPana *Wangler*.

Mechanik, *Aloizy Mattel*.

Roku 1748, umieraiąc mieszkaniec Warszawy *Teodor Brześciak* między innemi artykułami testamentu, taki umieścił. „Byłem Sierotą i szukałem służby u różnych Panów; gdym miał lat 14, spotkał mnie na ulicy iakiś Obywatel, moia postać tak mu się podobała, że zaczął mnie badać i napominał abym się uczył, a gdym rzekł iż niemam oczem, dobył 4 Tynfy, dał mi te pieniądze i spieszno odszedł. Te 4 tynfy stały się przy Bożej pomocy początkiem moiej fortuny, kupiłem potrzebne książki, przyięto mnie do *Infimy*, a Kalafaktoruiąc miałem iakie takie pożywienie; przeszedłem wszystkie klassy, zostałem Dyrektorem kilku Paniąt, a ich Rodzice tyle byli ze mnie radzi że gdy Panięta wychodzili ze Szkół, obdarzyli mnie tak hojnie iż to co mam umieraiąc, iest ich darem. Polecam przeto aby każdy z moich sukcesorów rok rocznie gdy spotka iakiego *Paupra*, dał mu 4 tynfy na książki, a może BÓG dobry tyle i dla nich będzie łaskawym ile był dla mnie, niech to będzie wypłatą długu którym zaciągnął i z którego z procentem chcę się uiścić."

Co kolwiek *o Goździkowie.* — „Zaiste wielkiem dobrodziejstwem obdarzyła Opatrzność okolice *Radomia* daiąc im wody uzdrawiaiące. Już niemało okazało się skutków,

znaczna liczba osób odzyskała zdrowie; spieszą nawet z odległych miejsc do *Goździkowa*, należy przeto dokładać wszelkich starań aby to miejsce uczynić wygodnem. Tego lata iuż od początku Czerwca zaczeli się zjeżdzać Goście i dotąd używało kąpieli blizko 120 Familji, nieliczące osób przybyłych tylko na dni kilka lub iedynie dla widzenia tego miejsca. Stancji poiedynczych donaięcia iuż iest w *Goździkowie* 83, to iest: 57 blisko Łazienek i w Łazienkach, reszta na wśi w domach, nieliczące mieszkań u Rolników. *Wanien* dotąd iest 27, są one z drzewa *Modrzewowego* pokostowane, niektórzy uważaią że te wanny są za szczupłe; spodziewać się należy że z czasem przy coraz większym zjeździe szukaiących polepszenia zdrowia a przezto i pomnożeniu intraty, wanny zmienią się w *Miedziane*, a w tenczas i szruby do zimnej wody zdrewnianych, zamienią się w mosiężne. Bielizny zwykle dawanej w kąpiełach, ieszcze tu niema, a Goście którzy nie są o tem uwiadomieni i nieprzywiezli z sobą takowej bielizny, doznaią niewygody, także należałoby stancje opatrzyć lichtarzami i szczypcami. *Traktjernik* daie dość dobre obiady i wieczerże, niektóre potrawy są smacznie zgotowane, a w ogólności za iedzenie tanio się płaci, przecież starać się powinien o lepszą usługę, czystsze nakrycie, i mieć przynajmniej choć iedno z pism perjodycznych. *Muzykanci* witaią i żegnaią każdego z przybyłych i odjeżdzaiących; Lepsi Artyści możeby mieliby tu znaczny zarobek. Wesołość bardzo iest potrzebną Gościom do wód przybywaiącym, można zapewnić że tego lata bawiono się dobrze; wszyscy iakby iedną składali rodzine. Co Niedziela bywa *Bal*, za bilet płaci się tylko złp: 2; na takową zabawę zgromadzaią się nietylko prawie wszyscy używaiący wód, lecz przybywa niemało osób płci obiej z okolic o mil kilka. *Goździków* w każdą Niedziele iest bardzo ludnym, lecz oprócz Niedzielnych balów, niemal codziennie wieczorem bywa tak nazwane *petite reunion* na sali, a gdy panuie dobry humor, zaczynaią się tańce, a od tańców spieszą do kąpieli. Okolica ma miejsca bardzo przyiemne dla przechadzki, starać się należy o więcej cienia. Niektórzy życzą aby dla dogodności osobliwie przybyłych Duchownych, znajdowała się *Kaplica*. — Pisze to ieden z używaiących wód *Goździkowskich* które bardzo mu pomogły i który (ieśli BÓG pozwoli) na przyszłe lato także odwiedzi to użyteczne miejsce, życząc z serca aby ieszcze więcej zastał Gości, i aby ile można korzystano z iego bezstronnych uwag.

Stopni Ciepła. Dnia 7 Wrześ: 20. d: 8, 22 d: 9, 23. d: 10, 25. —

ROZMAITOŚCI.

Wiadomo że oprócz *Kollokotroniego* oskarżono także wodza Greckiego Xcia *Maurokordato* że zostawał wporozumieniu z *Turkami*, oskarżycielem był Jenerał Grecki *Kataiakaki*, lecz to oskarżenie okazało się być fałszywem, gdyż *Maurokordato* zawsze iest wiernym synem swej ojczyzny. *Kataiakaki* został sądownie ogłoszony iako oszczerca, lecz wyznał z żalem iż zbłądził, przeto go uwolniono; iednak iego żal niebył szczerym, odzyskawszy wolność połączył się z rabusiami których było do 700, zbuntował kilka wsi i napadał na warowne miejsca, rząd Grecki wysłał przeciw temu buntownikowi oddział wojska, przyszło do walki i buntownik został pobity utraciwszy połowe swych ludzi, z resztą zamknął się w obronnym Klasztorze S. *Anastazego* gdzie go oblężono. — w Leśnych okolicach *La Ferte Aleps* we Francji niedawno postradała życie Dziewczyna Wieśniaczka maiąca lat 13, a dla swych przymiotów

serca i pracowitości od wszystkich znaiomych kochana. Oddaliła się ona do lasu dla zbierania ziół, tam napadł na nią od nieiakiego czasu mieszkaiący w lesie Odludek, który dostawszy pomieszania zmysłów, wiódł życie pustelnicze; ten człowiek okrutnie zamordował ową Dziewczyne a ciało iej zakopał. Burmistrz wkrótce wynalazł zwłoki nieszczęśliwej, porozumienie padło iż zabójcą iest ów Odludek, badano go i wyznał że popełnił zabójstwo, dodaiąc iż biedna Dziewczyna w nieznośnych boleściach żyła ieszcze 30 godzin. Zabójca osadzony został w więzieniu i w krótce będzie sądzony. — Rząd *Austrjacki* podwyższył znacznie cło wchodowe do swych kraiów na *Kawę* i *Kakao*, od cetnara po 20 zło: reńs:, a cło wchodowe od *Tabak Węgierskich* zmniejszono. — Pracuią w *Wiedniu* nad rozszerzeniem Grobów w Kościele *Kapucynów*, w których spoczywaią ciała Osób rodziny Cesarsko-*Austrjackiej*, przy tej robocie odkryto w znacznej głębokości groby dawnych *Rzymian* i rozmaite rzadkie zabytki starożytności. — w Układach Admirała *Angielskiego* Lorda *Exmut* z *Deiem Algieru*, tenże *Dej* przyrzekł znieść niewolą *Chrześcjan*. — Ustanowiona we *Francji* kassa *Hipoteczna*, pożycza właścicielom dóbr ziemskich na pierwszą połowę tychże dóbr wartości, iak następuie: gdy naprzykład połowa dóbr iest warta 20.000 franków, właściciel otrzyma pożyczki 9,000 fra: lecz przez lat 20 corocznie musi opłacać 900 fran: a z końcem 20go roku dług iest opłacony, przeto opłaca od kapitału przez lat 18 procent wyższy niż po 7, a przez ostatnie 2 lata płaci darmo po 900 fra: — Ostatnie wiadomości z *Ameryki Połu:* donoszą że większa połowa tamecznych mieszkańców życzy aby nakoniec używała spokojności, a *Boliwar* nakłania się do zawarcia takich układów, któreby zachowały nabytą iego sławę. — Wolność w prowadzenia do Portów Angielskich *Owsa zagranicznego* służyć ma tylko przez 6 tygodni, a z dalszych kraiów przez 3 miesiące. — Przecież ostatnie wiadomości donoszą z *Jrlandji* że tam spokojność przywróconą została, do czego najdzielniej przyłożył się P. *Weleslej*.—Także i z *Jamajki* donoszą że bunty *Murzynów* są uśmierzone—Ogłoszono w *Londynie* Testament Wdowy *Ryega* Hiszpańskiego Jenerała. Przeznaczyła aby Pałasz iej Męża i Chustkę czarną ktorą nosił do munduru, otrzymał iej Szwagier Kanonik *Ryego*, a gdy okoliczności dozwolą aby to odesłał do Hiszpanji; przeznaczyła oraz aby przyznana przez Kortezy iej mężowi zaległa pensja, wypłaconą była wdowom i sierotom Konstytucjonistów Hisz: poległych w ostatniej wojnie. — Na wyspie S. *Heleny* (gdzie umarł *Napoleon*) d. 19 Czerwca r.b. oderwała się znaczna część skały, huk był niezmierny, lecz szczęściem tylko ieden dom został przywalony i ieden człowiek postradał życie.— Znany Jenerał Angielski *Robert Wilson* zwiedza teraz miasta nadreńskie, w towarzystwie sławnego mówcy Parlamentu Pana *Makintosz*. *Jezuici* w niekórych Kantonach w *Szwajcarji* znalezli dobre przyięcie, i założą tam szkoły, lecz w innych Kantonach doznaią trudności.—Botanik *Kunigham* donosi z *nowej Walji* że odkrył znaczny i bardzo urodzajny Kraj, dotąd nieznany. — Zapewniaią że Prezydent wyspy S. *Domingo* zwiedza miejsca obronne tej wyspy i przedsiebierze wszelkie środki obrony, gdyby Francuzi mieli na nią uderzyć. w *Paryżu* w dzień S. *Ludwika* otworzono Sale napełnione płodami kunsztów i przemysłu narodowego wystawionemi publicznie. Trudno opisać ile iest przedmiotów zadziwiaią-

cych, między innemi zwraca powszechną uwagę Obraz *Gierarda* wystawiaiący wymordowanie *Greków na Wyspie Scyo.* —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Makarowicz Konsul Jeneralny z Petersburga. Sobolewski Hr: Kamerj: z Petersburga.—Orda Wiktor z G. Mińskiej. — Szpakowski Antoni Obywa: z G. Mińskiej. — Sawicki Felix Oby; z G Grodzieńskiej. —Trzaska Jan Oby. z Łmży. — Bronikowski Mikołaj Oby: z Płockiego. — Nowakowski Antoni Oby: z Radomia. — Rostworowski Jan Hrabia z Siedleckiego. — Płoński Kacper Obywa: z G. Podolskiej. — Palaszewski Piotr Sędzia z Garbolina. — Rutkowski Jakób Sędzia z Kalisza. — Bromirski Jan Assesor z Płocka. — Chełkowski Sędzia z Stanisławowskiego. — Zyliński Mateusz Sekretarz Trybu: z Siedlec. —Brozowski Jan Adwokat z Płocka. — Kropnicki Michael Oby: z Poznania.—Zawadzka Teresa Oby: z Szlązka.—Ziemecki Jan b: Kapitan z Pozn: — Wieland Fr Assesor z Pozna:

DONIESIENIA.

Dozór Magazynu Rządowego Drzewa i innych płodów Leśnych. w Myśl Reskryptu Kom: Rządo: Przychodów i Skarbu z dnia 3go Września r. b. podaie do Publicznej wiadomości iż na dniu 20 Września r.b. w Kancelarji Dozoru Magazynu Rządowego Drzewa przy ulicy Bugaj pod Nrami 2602 i 2603, odbędzie się Publiczna Licytacja in minus o wystawienie nowej Szopy w Magazynie Rządowym Drzewa na Solcu na skład Drzewa twardego rękodzielnego, wzywa zatem wszystkich chęć licytowania maiących, aby w dniu wyżej rzeczonym w Kancellarji Dozoru Magazynu Drzewa Rządowego zaopatrzeni w Vadium złp: 3000 znajdowali się, o warunkach przedlicytacyjnych w każdym czasie w Kancellarji Dozoru Magazynu Rządowego Drzewa dowiedzieć się można. — Warszawa dnia 10 Wrześ: 1824 r. Inspektor Magazynu *Sachocki.* Kontroller *Rossmann.*

Znowo założonego Kantoru do teraźniejszej Loterji; Losów Kupnych do 2giej Klassy 26 Lot: Klatórej ciągnienie w dniu 14 t. m. odbędzie się (całych po zł: 31, ćwierciowych po zł 7 gr. 23) dostać można aż do powyżej oznaczonego terminu, w Kantorze podpisanego przy ulicy Długiej pod Nr 590 w domu dawniej Karolego dziś Tyzlera obok XX Piiarów. Szanowni interessanci na prowincji zamieszkali, raczą swe zlecenia franko nadsyłać, a żądania Ich iak najakuratniej uskutecznień będzie moim obowiązkiem. —

Józef Wiemann.

Uwiadamia się Publiczność, że przybył Francuz do Warszawy, który rekomenduie się z założonym Magazynem Serów Szwajcarskich i Francuzkich nazwiskiem: Fromage de Morolle et Grugere w kraiu tu robionych, za pomierną cenę, na rogu ulicy Grodzkiej Nro 365 w domu Danielskich niedaleko Zamku.

Potrzebny iest Guwerner w wieku średnim, któryby posiadał iezyk Polski, Łaciński i początki Niemieckiego i Francuzkiego, na prowincją o mil 12 od Warszawy, do małych Dzieci. Życzący raczy się udać pod Nr 2567 ulica Rybaki na 1wsze piętro w korpusie do JP. Tomaszewskiego.

Za pozwoleniem Zwierzchności. — Sławnych Pigułek na wygubienie Szczurów i Myszy dostać można u niżej podpisanego w Rynku Starego Miasta pod Nr 40 zawsze świeżych, słoik po zł: 2 Do każdego słoika dołącza się informacja. J. Kopke.

Volumina Legum z czterech tomów początkowych składaiące się wraz z Inwentarzem X. Arnolfa Żeglickiego, są za pomierną cenę do sprzedania. Wiadomość powziąść można pod Nr 115 przy ulicy Piwnej. Na 2m piętrze od frontu.

Ktoby sobie życzył iechać Bryczką w 4ry Konie w przyszłym tygodniu do Rygi lub Wilna, na wspólny koszt, dowiedzieć się może przy ulicy Nalewki N. 2264 u JP. *Gabryela* Bereksohn.

Francuz rodem z Paryża, od lat 10 tu osiadły, ożeniwszy się z Polką, życzy sobie przyiąć na stół i stancją 1go lub 2ch Uczniów do Szkół lub Uniwersytetu uczęszczaiących, którym oprócz wszelkiej wygody i dozoru, dawać będzie prywatne lekcje ięzyka Francuzkiego. Dowiedzieć się o nim można w Drukarni Kurjera.

JPani Millerowa, utrzymuięca Pralnią Paryzką przy ulicy Podwale pod Nr 510, uprasza osoby które raczyły iej powierzyć do prania Szale Tureckie i Merynosowe, Suknie, Kamizelki Kapelusze, itd., aby te przedmioty wkrótce, iuż uprane, odebrać chciały.

Wczoraj wyciągnięte Nra. 75. 65. 40. 67. 7.

Teatr. Jutro, ieśli pogoda posłuży, na wyspie *Porwanie Aspazji, Faierwerk, Salamandra*, a ieśli nie pogoda, w zwyczajnym Teatrze Opera *Dzwonek.*